

Statenmededeling

Onderwerp

Beantwoording Motie 129a-2024: innovatie voor het Brabantse OV

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

In deze statenmededeling wordt gerapporteerd over diverse ontwikkelingen en innovaties die er zijn in het Brabantse Openbaar Vervoer (OV). Hiermee wordt motie [M129a-2024](#) afgedaan.

Aanleiding

In de vergadering van 1 november 2024 is de motie M129a-2024 aangenomen. In deze Statenmededeling wordt aangegeven hoe uitvoering aan deze motie wordt gegeven.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd tot de aansturing van de OV-concessies waartoe de uitvoering van de motie behoort. De daadwerkelijke uitvoering van het OV wordt geregeld door de vervoerders. Dit is vastgelegd in de Wet Personenvervoer 2000. Wij informeren uw Staten vanuit onze uitvoerende rol, en uw Staten kunnen hiervan kennisnemen op grond van uw controlerende rol.

Rollen en belangen

Provincie is opdrachtgever voor het OV. Dit is wettelijk zo vastgelegd in de Wet Personenvervoer 2000. De provincie besteedt het openbaar vervoer eens in de 10-15 jaar aan via een Europese openbare aanbesteding (ook wettelijk zo bepaald) en bepaalt daarmee in grote mate de eisen die aan het openbaar vervoer worden gesteld. De provincie draagt via een subsidie bij in ongeveer 50 % van de kosten die de vervoerder maakt, de overige 50% wordt door de reizigers en het ministerie van OC&W bijgedragen. Naast het ontwikkelen en beheren van de OV concessies worden nog een heleboel OV gerelateerde werkzaamheden uitgevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van onderzoek naar nieuwe ontwikkelingen in het materieel, betalen, toegankelijkheid van haltes, reisinformatie, remises en stroom, Bravoflex.

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS: C2353836/6100414

PS: 6105511

Programma

Slimme en Groene

Mobiliteit

Kernboodschap

1. *In Brabant werken we aan verschillende projecten en onderzoeken die bijdragen aan een toegankelijk OV. Deze worden hieronder verder toelicht.*

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS : C2353836/6100414

PS : 6105511

- Autonoom Openbaar Vervoer

Autonoom (zelfrijdend) vervoer is een innovatie die de afgelopen jaren in ontwikkeling is. In Brabant wordt binnen verschillende projecten hier kennis mee op gedaan. Waarbij ook SmartwayZ.NL vanuit team Innovatie & Ontwikkeling betrokken is.

- SINFONICA: Sinds het najaar 2022 zijn we als provincie en vanuit SmartwayZ.NL partner in het Europese Horizon Europe project SINFONICA. Ook vervoerder Arriva is hierin partner. Het project richt zich op de toegankelijkheid van het zelfrijdende openbaar vervoer. Door middel van interviews, focusgroepen en workshops zijn verschillende kwetsbare doelgroepen bevraagd naar hun behoeften om zelfstandig te kunnen blijven reizen wanneer het OV zelfrijdend wordt. Ook voor aspecten als het digitaal plannen, boeken en betalen van je rit is aandacht in het onderzoek. Behalve in onze provincie is ook in drie andere regio's in Europa dit onderzoek uitgevoerd. De aangesloten universiteiten analyseren de uitkomsten en ontwikkelingen tools en beleidsaanbevelingen voor overheden om op termijn toe te passen in hun toegankelijkheidsbeleid.
- Efteling shuttle: In 2025 start in samenwerking met Arriva, Efteling en Dutch Automated Mobility (DAM) een tweejarig project met een zelfrijdende shuttle rondom de Efteling. Deze zal vanaf de bushalte bij de Efteling een rondje rijden langs de verschillende vakantieparken en hotels via de openbare weg. Dit heeft hopelijk het effect dat meer mensen met het OV naar de Efteling komen. Daarnaast verwachten we onze kennis uit het SINFONICA-project te kunnen toepassen, aangezien er diverse kwetsbare doelgroepen, met potentiële reizigers zullen zijn. Met name vanuit Villa Pardoos.
- Next Ride: Vanaf mei 2025 zullen we partner zijn in het Interreg Europe project Next Ride. Dit vierjarige project is gericht op het beantwoorden van de vraag hoe autonoom OV mogelijk te maken in een concessie. Samen met de zes andere partners brengen we in beeld welke vereisten je aan vervoerders moet stellen om zelfrijdend vervoer mogelijk te maken.

- Bravoflex

Met Bravoflex zorgen we op meer plaatsen en tijdstippen voor toegang tot OV door gebruik te maken van al aanwezige capaciteit in het Regiotaxivervoer.

- Bravoflexhaltes:

In overleg met gemeenten worden Bravoflexhaltes geplaatst op plekken waar nu nog geen reguliere bushalte is. Zo zijn in West-Brabant 56 nieuwe Bravoflexhaltes geplaatst. Daarnaast is Bravoflex ook op alle bestaande haltes te boeken. Hiermee is er tussen 7.00 en 24.00 uur altijd een reismogelijkheid en wordt de bereikbaarheid met OV vergroot. In Oost- en Zuidoost-Brabant zullen in voorbereiding op de start van Bravoflex begin 2026 meer Bravoflexhaltes worden toegevoegd in overleg met gemeenten.

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS : C2353836/6100414

PS : 6105511

- **Uitbreiding DRIS-panelen:**

Voor de overstaphaltes van Bravoflex is een voorzieningenniveau bepaald zodat reizigers prettig kunnen overstappen. Een DRIS-paneel op een accu is hier onderdeel van. Voor overstaphaltes waar nog geen DRIS is wordt nu een kleiner DRIS-paneel bevestigd aan de haltepaal. Hiervoor is gekozen omdat enerzijds er geen stroomaansluiting nodig voor deze DRIS-panelen en anderzijds omdat deze DRIS panelen zeer handzaam zijn en dus makkelijk geplaatst en eventueel verplaatst kunnen worden.

- **Vrijwilligersinitiatieven**

Wij stimuleren al jaren de opstart van initiatieven uit de maatschappij. Dit doen wij door initiatieven te ondersteunen en door te ontwikkelen. Wij constateren dat de opstart van deze initiatieven niet stormloopt, maar dat er wel behoefte blijft aan het stimuleren ervan. Sommige initiatieven dragen zo veel bij aan onze doelen, als vergroten bereikbaarheid naast het reguliere OV, die wij belangrijk vinden (tegen geringe kosten) dat we daaraan wat meer structureel willen bijdragen. Hiervoor moeten we nog een structurele lijn afspreken, omdat de huidige werkwijze, met een (incidentele- of opstart-) bijdrage vanuit projectengeld tot eind 2026 loopt. Dit jaar bekijken we of en hoe we het stimuleren en faciliteren naar de toekomst toe nog beter kunnen laten aansluiten op de toegevoegde waarde die deze initiatieven bieden.

- **Toegankelijkheid**

Om de toegankelijkheid in het OV te bevorderen, zijn verschillende acties opgesteld in ons Uitvoeringsprogramma 2024-2028 van het landelijke Bestuursakkoord Toegankelijkheid 2022-2032:

- **OV-knooppunten:** In samenwerking met ROB en Bureau Buitenlijn wordt er onderzocht hoe OV-knooppunten toegankelijker te maken voor kwetsbare doelgroepen. Vervolgens worden ook in samenwerking met gemeenten, daadwerkelijk knooppunten aangepakt (budget: €1,1 miljoen vanuit Ministerie I&W)
- **Bushaltes:** In 2028 willen we minimaal 50% van alle Brabantse bushaltes volledig toegankelijk hebben. Nu is dat 43% waarmee we het landelijk gezien goed doen. Eerste focus ligt op het visueel toegankelijk

maken van haltes die al motorisch toegankelijk zijn. Daarnaast wordt de registratie van de haltes in het Centraal Haltebestand (CHB) op orde gebracht. (budget: €3 miljoen, [zie memo gedeputeerde](#))

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS : C2353836/6100414

PS : 6105511

- Doorstroming

Op verschillende plekken wordt aan de verbetering van de OV-doorstroming gewerkt. Op die manier zorgen we ervoor dat bussen sneller kunnen rijden.

Voordelen:

- Reizigers zijn sneller op de bestemming;
- Het reizen wordt comfortabeler;
- Minder reistijd waardoor chauffeur en materieel efficiënter worden ingezet.

Voorbeelden:

- Realisatie van HOV3 en HOV4 in Eindhoven;
- Toekomstig vluchtstrook gebruik op snelwegen: Met RWS zijn afspraken gemaakt over toekomstig vluchtstrook gebruik op de A67, A50 en A2
- Afspraken met gemeente Tilburg over doorstromingsmaatregelen op o.a. ringbanen;
- Gemeenten worden gestimuleerd om doorstromingsknelpunten op busroutes aan te pakken.

- Materieel

We zetten in de verschillende concessies bussen met meer capaciteit per chauffeur in.

Op trajecten met grote vervoersvraag en passende infrastructuur zetten we gelede bussen (18 meter) in, met per chauffeur een grotere vervoerscapaciteit; er kunnen 135-150 passagiers mee op geleed materieel t.o.v. circa 90 plaatsen op de reguliere 12-13 meter bussen.

- In Zuidoost-Brabant rijden al vanaf de start van de lopende OV-concessie in december 2016, 43 gelede elektrische bussen, die worden ingezet op de HOV-assen. Sinds 2024 zijn er nog eens extra 18 gelede elektrische bussen ingestroomd. In 2025 zal worden onderzocht wat de consequenties zijn van de inzet van 24 meter elektrische, dubbelgelede bussen, bijvoorbeeld in te zetten op de HOV4-as.
- In Oost-Brabant wordt gereden met 4 gelede stadsbussen van 18 meter in Tilburg. Vanaf 2025 stromen ook 4 nieuwe elektrische 18 meter bussen in. In de nieuwe concessie Oost-Brabant worden ook vanaf 2029 gelede bussen op de HOV-stadslijnen in Tilburg uitgevraagd.
- In West-Brabant rijden momenteel in de regio Breda 4 gelede stadsbussen en 7 gelede (inhuur) streekbussen. Vanaf juli 2025 stromen hier 4 nieuwe elektrische gelede bussen in.

Het vervangen in lopende concessies van 12 meter bussen door gelede bussen is kostbaar als dit door vervoerder niet is afgesproken in de concessie. Deze

investeringskosten komen dan bovenop al gedane investeringen in 12-13 meter bussen.

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS : C2353836/6100414

PS : 6105511

- Reizigers blijven informeren

Onze doelstelling is om de reiziger optimaal te blijven informeren. Hiervoor zijn naast de bestaande info kanalen en marketingacties een aantal nieuwe ontwikkelingen te vermelden. Uiteindelijk willen we het brede aanbod op één plek voor de reiziger kunnen bieden.

- Vervoervoormij.nl: alle vervoersopties op gemeenteniveau in kaart.
- Nieuwe concessies: integratie Bravoflex in multimodale reisplanner vervoerder
- Doorontwikkeling naar meer MaaS functionaliteiten wanneer dat meerwaarde voor de reiziger heeft.

- Betaalbaarheid in het OV

In onze OV concessies gebeurt veel op het gebied van betalen en betaalbaarheid. Door betalen gemakkelijker te maken worden drempels voor OV gebruik verlaagd.

- OVpay

De belangrijkste ontwikkeling op het gebied van betalen op dit moment is OVPay: betalen met je bankpas of creditcard. Reizen met het OV wordt hierdoor laagdrempeliger en eenvoudiger.

- In 2022 is de eerste fase van OVpay in Brabant ingevoerd. Reizigers kunnen sindsdien in- en uitchecken met een betaalpas of creditcard en reizen tegen voltarief saldo. Sinds 2024 is voor de doelgroepen 12-18 jaar en 65+ ook leeftijdskorting mogelijk. Na eenmalige aanmelding kan de reiziger die recht heeft op leeftijdskorting, 34% korting met de betaalpas in de Brabantse bussen reizen.
- OVpay maakt innovaties in het Brabants Tarievenhuis mogelijk. Maandcaps gaan de maand- en jaarabonnementen vervangen (verwacht per 01-01-2026). Een cap is een plafondbedrag: een reiziger betaalt nooit meer dan een X bedrag, maar reist hij minder, dan betaalt hij ook minder.

De verwachting is dat op 01-03-2027 iedereen over is naar OVpay en de OV-chipkaart niet langer te gebruiken is.

- Een mooie innovatie op het gebied van betalen is Be-In-Be-Out in Zuidoost Brabant.

Dit is contactloos in- en uitchecken met een app. Een reizigers betaalt via een Bluetooth verbinding voor de reis en heeft dus geen OV-chipkaart meer nodig. Door simpelweg in- en uit te stappen betaal je voor je reis via de app. Dit biedt extra gemak voor reizigers. Transdev Nederland heeft met deze innovatie de OV Innovatieprijs '24 gewonnen.

- Daarnaast kennen we in Brabant ook initiatieven voor sociale minima.

In West en Oost Brabant kunnen gemeentes gebruik maken van de 'MeedoenPas' van Arriva: dit initiatief biedt mensen met een lager inkomen gratis toegang tot het OV. Afspraken over geldigheid en prijs worden tussen Arriva en de diverse gemeentes gemaakt. Op dit moment is de MeedoenPas beschikbaar bij 8 gemeentes in Brabant: Zundert, Halderberge, Moerdijk, Etten-Leur, Waalwijk, Loon op Zand, Dongen en Tilburg (voorwaarden kunnen verschillend zijn per gemeente).

In Zuidoost Brabant heeft Hermes een contract met de gemeente Eindhoven voor GOV (gratis openbaar vervoer) voor inwoners met een lager inkomen. Deze inwoners kunnen gebruik maken van het product 'Dalvrij Eindhoven', waarmee gratis gereisd kan worden in de daluren op de stadslijnen en een aantal streeklijnen. Ook bij dit contract geldt dat de afspraken over geldigheid en prijs worden gemaakt tussen Hermes en gemeente Eindhoven.

Op dit moment wordt gewerkt aan een voorstel voor een landelijke uitrol van een product voor sociale minima met financiering vanuit het Europese Social Climate Fund.

Datum

1 april 2025

Documentnummer

GS : C2353836/6100414

PS : 6105511

Consequenties

n.v.t.

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

Hiermee is de motie M129a-2024 afgehandeld.

Bijlagen

geen

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA